ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2011

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Κύπρου για το 2011 και την έκδοση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το επικαιροποιημένο πρόγραμμα σταθερότητας της Κύπρου, 2011-2014

(2011/C 210/04)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ([1]), και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 26 Μαρτίου 2010, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε με την πρόταση της Επιτροπής για την δρομολόγηση της στρατηγικής για την Ευρώπη 2020, μιας νέας στρατηγικής για την ανάπτυξη και την απασχόληση, η οποία, βασιζόμενη στο μεγαλύτερο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, θα εστιαστεί σε νευραλγικούς τομείς στους οποίους απαιτείται δράση ώστε να ενισχυθεί το δυναμικό διατηρήσιμης ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης.

(2) Στις 13 Ιουλίου 2010, το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση σχετικά με τους γενικούς προσανατολισμούς της οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών και της Ένωσης (2010 έως 2014) και στις 21 Οκτωβρίου 2010 εξέδωσε απόφαση σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών ([2]), οι οποίες από κοινού αποτελούν τις «ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές». Τα κράτη μέλη καλούνταν να λαμβάνουν τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές υπόψη στις εθνικές οικονομικές πολιτικές και πολιτικές απασχόλησης.

(3) Στις 12 Ιανουαρίου 2011 η Επιτροπή εξέδωσε την πρώτη Ετήσια Επισκόπηση Ανάπτυξης, η οποία σηματοδοτεί την έναρξη ενός νέου κύκλου οικονομικής διακυβέρνησης στην ΕΕ και του πρώτου Ευρωπαϊκού Εξαμήνου εκ των προτέρων και ολοκληρωμένου συντονισμού πολιτικής, το οποίο εντάσσεται στη στρατηγική «Ευρώπη 2020».

(4) Στις 25 Μαρτίου 2011, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προσυπέγραψε τις προτεραιότητες για τη δημοσιονομική εξυγίανση και τη διαρθρωτική μεταρρύθμιση (σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 15ης Φεβρουαρίου και της 7ης Μαρτίου 2011 και κατόπιν της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης που εκπόνησε η Επιτροπή). Τόνισε ότι πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην αποκατάσταση υγιών προϋπολογισμών και στη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών, στη μείωση της ανεργίας μέσω μεταρρυθμίσεων της αγοράς εργασίας και στην καταβολή νέων προσπαθειών για την ενίσχυση της οικονομικής μεγέθυνσης. Ζήτησε από τα κράτη μέλη να ενσωματώσουν αυτές τις προτεραιότητες σε συγκεκριμένα μέτρα που θα ενταχθούν στα αντίστοιχά τους προγράμματα σταθερότητας ή σύγκλισης και στα εθνικά τους προγράμματα μεταρρυθμίσεων.

(5) Στις 25 Μαρτίου 2011, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε επίσης τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στο Σύμφωνο για το Ευρώ + να υποβάλουν εγκαίρως τις δεσμεύσεις τους, προκειμένου να περιληφθούν στα αντίστοιχα προγράμματα σταθερότητας ή σύγκλισης και στα εθνικά τους προγράμματα μεταρρυθμίσεων.

(6) Στις 6 Μαΐου 2011, η Κύπρος υπέβαλε το εθνικό της πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2011 και στις 7 Μαΐου 2011 το επικαιροποιημένο πρόγραμμα σταθερότητας 2011 που καλύπτει την περίοδο 2010-2014. Για να ληφθεί υπόψη η αλληλεξάρτησή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτόχρονα.

(7) Η κυπριακή οικονομία ανακάμπτει ελαφρά, αφού υπέστη την πρώτη οικονομική συρρίκνωση των τελευταίων 35 ετών το 2009, έτος κατά το οποίο το πραγματικό ΑΕΠ μειώθηκε κατά 1,7 %. Η αγορά εργασίας επλήγη από την ύφεση, καθόσον η ανεργία έφτασε το 6,5 % το 2010. Τα δημόσια οικονομικά επιδεινώθηκαν επίσης. Από πλεονασματικός, ο προϋπολογισμός της γενικής κυβέρνησης εμφάνισε έλλειμμα 6 % του ΑΕΠ το 2009, οφειλόμενο σε αυτόματους σταθεροποιητές, σε δημοσιονομικά μέτρα τόνωσης που εφαρμόστηκαν κατά διακριτική ευχέρεια για την ανάσχεση της επιβράδυνσης της οικονομίας, καθώς και σε μάλλον έντονα αποτελέσματα της μείωσης της φορολογικής συνιστώσας στο μοντέλο της ανάπτυξης. Το 2010 η οικονομική δραστηριότητα βελτιώθηκε ελαφρά με μεγέθυνση 1 %, οφειλόμενη κυρίως σε αύξηση των αποθεμάτων, μετά τη μεγάλη μείωσή τους κατά το 2009, παράλληλα με την ήπια άνοδο της ιδιωτικής κατανάλωσης. Η βελτίωση των οικονομικών προοπτικών αναμένεται να ωφελήσει την αγορά εργασίας, η απασχόληση προβλέπεται να ανακάμψει ελαφρά, ενώ η ανεργία θα μειωθεί σταδιακά σε σχέση με το ανώτατο σημείο στο οποίο βρέθηκε στο τέλος του 2010.

(8) Βασιζόμενο στην αξιολόγηση του επικαιροποιημένου προγράμματος σταθερότητας σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι προβλέψεις του προϋπολογισμού είναι ρεαλιστικό μέχρι το 2012, αλλά μάλλον αισιόδοξο μετέπειτα, όπως αξιολογείται σε

([1]) ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

([2]) Διατηρούνται για το 2011 με την απόφαση 2011/308/ΕΕ του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 2011, για τις κατευθυντήριες γραμμές των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών (ΕΕ L 138 της 26.5.2011, σ. 56).

σύγκριση με την εαρινή πρόβλεψη των υπηρεσιών της Επιτροπής για το 2011. Το πρόγραμμα σταθερότητας αποσκοπεί στη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος σε 4 % του ΑΕΠ το 2011 και σε 2,6 % το 2012, σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2010, και στη συνέχεια στη συνέχιση της εξυγίανσης. Το πρόγραμμα προβλέπει ότι ο δείκτης χρέους θα κορυφωθεί το 2012 και θα μειωθεί στη συνέχεια. Η μέση ετήσια βελτίωση του διαρθρωτικού ισοζυγίου για την περίοδο 2011-2012 είναι ίση με 1,5 % του ΑΕΠ, σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2010. Ωστόσο, η διαρθρωτική βελτίωση προβλέπεται ότι θα υπολείπεται των απαιτήσεων του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης τόσο για το 2013 όσο και για το 2014. Ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος (ΜΔΣ), ο οποίος επιβεβαιώνεται ότι είναι η ισοσκέλιση του προϋπολογισμού σε διαρθρωτικούς όρους, δεν θα επιτευχθεί εντός της περιόδου του προγράμματος. Ενώ η προβλεπόμενη συνολική προσαρμογή βασίζεται στη συγκράτηση των δαπανών, τα περισσότερα μέτρα του 2011 αφορούν την πλευρά των εσόδων. Γενικά, υπάρχουν κίνδυνοι υπερεκτίμησης στην πορεία εξυγίανσης που καθορίζεται στο πρόγραμμα, συνδεόμενοι με τη συνεχιζόμενη επανεξισορρόπηση προς ένα μοντέλο ανάπτυξης με λιγότερα φορολογικά έσοδα, με την πρακτική της έγκρισης συμπληρωματικών προϋπολογισμών στη διάρκεια του έτους και με την έγκαιρη εφαρμογή μέτρων που δεν έχουν ακόμη συμφωνηθεί με τους κοινωνικούς εταίρους και άλλων μέτρων που δεν έχουν ακόμη προσδιοριστεί (π.χ. συγκράτηση των τρεχουσών δαπανών). Ενόψει των κινδύνων αυτών, ενδέχεται να χρειαστεί η λήψη πρόσθετων μέτρων, εάν οι μακροοικονομικές ή οι δημοσιονομικές εξελίξεις αποδειχθούν δυσμενέστερες από τις προσδοκώμενες.

(9) Παρά τη μείωση σε περίπου 9 % του ΑΕΠ το 2010, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών είναι ακόμη υψηλό και ενδέχεται να περιορίσει την οικονομική ανάπτυξη μεσοπρόθεσμα. Τα υψηλά έξοδα του δημόσιου τομέα χρειάζεται να χρηματοδοτηθούν είτε μέσω εξωτερικού δανεισμού είτε μέσω υψηλότερης εγχώριας ιδιωτικής αποταμίευσης. Στη δεύτερη περίπτωση το αποτέλεσμα θα είναι η μικρότερη αύξηση της παραγωγής λόγω της εκτόπισης της ιδιωτικής κατανάλωσης ή των ιδιωτικών επενδύσεων. Μεσοπρόθεσμα, το έλλειμμα θα εξακολουθήσει να βελτιώνεται, αλλά με αργό ρυθμό. Στις 13 Ιουλίου 2010, στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος, το Συμβούλιο συνέστησε στις κυπριακές αρχές να ενισχύσουν επίσης τον δεσμευτικό χαρακτήρα του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού πλαισίου. Μέχρι στιγμής, δεν έχει αναφερθεί καμία πρόοδος. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας, το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο πρόκειται να εφαρμοστεί πλήρως από το οικονομικό έτος 2014 και εξής, και όχι από το 2012, όπως αναμενόταν μέχρι πρόσφατα. Κατά συνέπεια, ο αντίκτυπός του θα γίνει αισθητός μόνο μεσοπρόθεσμα. Η έγκαιρη εφαρμογή του νέου πλαισίου είναι σημαντική για την επιτυχή και διαρκή εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών.

(10) Ο τραπεζικός τομέας αντιμετώπισε ικανοποιητικά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση και την κρίση του κρατικού χρέους της ζώνης του ευρώ, χωρίς να χρειαστεί κυβερνητική παρέμβαση. Ωστόσο, με ενεργητικό μεγαλύτερο από το 6πλάσιο του ΑΕΠ, αν εξαιρεθούν οι θυγατρικές και τα υποκαταστήματα αλλοδαπών τραπεζών, και από το 9πλάσιο του ΑΕΠ, αν συμπεριληφθούν, ο τομέας αυτός είναι μεγάλος σε σχέση με την οικονομία. Επιπλέον, παρουσιάζει σχετική συγκέντρωση, καθόσον στην αγορά κυριαρχούν τρεις εγχώριοι όμιλοι που κατέχουν περίπου 55 % του συνολικού ενοποιημένου τραπεζικού ενεργητικού, με εξαίρεση τις συνεταιριστικές τράπεζες. Οι συνεχιζόμενοι κίνδυνοι στις διεθνείς χρηματοοικονομικές αγορές απαιτούν να συνεχιστεί η συντηρητική διαχείριση του ισολογισμού και η συνετή εποπτεία. Υπάρχουν δύο διαφορετικές εποπτικές αρχές: η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου για τις εμπορικές τράπεζες και η Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών (ΥΕΑΣΕ) για τα συνεταιριστικά πιστωτικά ιδρύματα. Η κυβέρνηση προωθεί την εναρμόνιση των δύο εποπτικών αρχών. Στο μεταξύ, η διαφάνεια της εποπτείας των συνεταιριστικών πιστωτικών ιδρυμάτων πρέπει να αυξηθεί ως βήμα προς την ενοποίηση της εποπτείας.

(11) Ο προβλεπόμενος μακροπρόθεσμος δημοσιονομικός αντίκτυπος της δημογραφικής γήρανσης είναι πολύ πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ κυρίως εξαιτίας της σχετικά μεγάλης αύξησης των συνταξιοδοτικών δαπανών ως ποσοστού του ΑΕΠ κατά τις επόμενες δεκαετίες. Κατά την τελευταία εκτίμηση της Επιτροπής, ο κίνδυνος ως προς την μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημοσίων οικονομικών φαίνεται σημαντικός. Τον Απρίλιο του 2009 τέθηκε σε εφαρμογή μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος. Αφορά κυρίως την πλευρά των εσόδων και θα επιβραδύνει ελαφρά και μόνο την αύξηση των συνταξιοδοτικών δαπανών. Η πρόοδος της μεταρρύθμισης της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, η οποία αποσκοπεί στον περιορισμό της προβλεπόμενης αύξησης των δαπανών μέσω της δημιουργίας εθνικού συστήματος υγείας και της μετατροπής των δημόσιων νοσοκομείων σε αυτόνομες μονάδες, ήταν ιδιαίτερα περιορισμένη.

(12) Η ανά εξάμηνο αυτόματη προσαρμογή του τιμαριθμικού επιδόματος (COLA) συνδέεται ευθέως με τη μέση ποσοστιαία μεταβολή του δείκτη τιμών καταναλωτή (ΔΤΚ) στη διάρκεια των τελευταίων έξι μηνών σε σύγκριση με τους προηγούμενους έξι μήνες. Χαίρει ισχυρής υποστήριξης από τους κοινωνικούς εταίρους και παρέμεινε μη διαπραγματεύσιμο ζήτημα στη διάρκεια της διαδικασίας συλλογικών διαπραγματεύσεων. Ωστόσο, η ομοιόμορφη εφαρμογή του δεν επιτρέπει στους μισθούς να αντανακλούν τις διαφορές παραγωγικότητας μεταξύ τομέων. Οι αδυναμίες του COLA είναι, πρώτον, ότι οι μισθοί συνδέονται μόνο με τις τιμές των προϊόντων και όχι με τα κέρδη παραγωγικότητας. Δεύτερον, εκείνοι που επωφελούνται περισσότερο από το σύστημα αυτό είναι εκείνοι που έχουν τα υψηλότερα εισοδήματα. Τρίτον, το COLA έχει επίσης σημαντική επίπτωση στα δημόσια οικονομικά, δεδομένου ότι, πέραν των ημερομίσθιων και των μισθών, αποτελεί επίσης αναπόσπαστο τμήμα των συντάξεων, επιδομάτων και λοιπών παροχών.

(13) Ενώ η συμμετοχή στην αγορά εργασίας είναι υψηλότερη στην Κύπρο από τον μέσο όρο της ΕΕ, η αγορά εργασίας εμφανίζει έντονες ανισορροπίες μεταξύ των δύο φύλων. Τα χάσματα απασχόλησης μεταξύ των δύο φύλων, το κόστος και η διαθεσιμότητα των εγκαταστάσεων παιδικής μέριμνας, η σπάνις ελαστικών μορφών απασχόλησης και το σταθερά μεγάλο χάσμα μεταξύ των αμοιβών ανδρών και γυναικών αναγνωρίζονται από το ΕΠΜ ως σημαντικά εμπόδια για την απασχόληση και την ανάπτυξη. Ενώ το ποσοστό της συμμετοχής στη δευτεροβάθμια και στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση στην Κύπρο είναι υψηλό, η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση δεν φαίνεται να αποτελεί ελκυστική

επιλογή. Η υψηλή ανεργία των νέων, συνδυαζόμενη με την υψηλή αναλογία ατόμων υψηλού μορφωτικού επιπέδου στη συνολική ανεργία, αποτελεί ένδειξη ότι υπάρχει σημαντική αναντιστοιχία δεξιοτήτων στην κυπριακή οικονομία. Η συμμετοχή, επίσης, στη δια βίου μάθηση είναι χαμηλή για μια χώρα που διαθέτει εν γένει καλό εκπαιδευτικό επίπεδο, ιδίως για ορισμένες ομάδες (εργαζόμενους χαμηλού επιπέδου προσόντων, μεγαλύτερης ηλικίας και ανέργους). Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών, το ΕΠΜ προβλέπει σειρά μέτρων όπως η ίδρυση μιας σειράς νέων μεταδευτεροβάθμιων ιδρυμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης καθώς και ένα νέο σύστημα μαθητείας από το 2012-2013 και εξής. Γενικά, ο στρατηγικός στόχος της χώρας για μετάβαση από χαμηλής σε υψηλής παραγωγικότητας θέσεις απασχόλησης θα ωφεληθεί σε μεγάλο βαθμό από τον αναπροσανατολισμό του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης για τη βελτίωση του μείγματος δεξιοτήτων, ώστε να αντιστοιχεί στη ζήτηση της αγοράς εργασίας.

(14) Η Κύπρος θέσπισε γενικό νόμο για τη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο της οδηγίας για τις υπηρεσίες τον Ιούλιο του 2010. Εγκρίθηκαν επίσης και μερικά τομεακά νομοθετήματα που διαβιβάσθηκαν στην Επιτροπή στο πλαίσιο της κοινοποίησης των εθνικών εκτελεστικών μέτρων , στις αρχές Ιουλίου 2011. Ωστόσο, υπάρχουν ερωτηματικά όσον αφορά την πληρότητα και την αρτιότητα της μεταφοράς, δεδομένου ότι εξακολουθούν να υπάρχουν μερικά εμπόδια στην εγκατάσταση και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στην ειδική κατά τομέα νομοθεσία, στην οποία δεν έχουν επέλθει ακόμα τροποποιήσεις. Τα εμπόδια αυτά καλύπτουν ένα μεγάλο φάσμα, από αυτά που έχουν γενική εφαρμογή, όπως οι άδειες που απαιτούνται από τις τοπικές αρχές για οποιαδήποτε επιχειρηματική δραστηριότητα ή η περιορισμένη διάρκεια των αδειών ανεξάρτητα από το είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών και τους σχετικούς κινδύνους, μέχρι τα άκρως ειδικά, όπως οι καθορισμένες αμοιβές που ισχύουν στις τουριστικές υπηρεσίες, η εξέταση των οικονομικών αναγκών κατά τη χορήγηση αδειών για εταιρίες ενοικίασης αυτοκινήτων, η διακριτική μεταχείριση των κατασκευαστικών εταιριών άλλων κρατών μελών και οι απαγορεύσεις που αντιμετωπίζουν αρχιτέκτονες και μηχανικοί που ασκούν το επάγγελμά τους με τη μορφή νομικών προσώπων.

(15) Γενικά, οι περιβαλλοντικοί περιορισμοί και τα ζητήματα που έχουν σχέση με τη χρήση πόρων και ενέργειας θα μπορούσαν να δημιουργήσουν σοβαρές στενώσεις στην ανάπτυξη. Οι στενώσεις αυτές σχετίζονται με τη συγκεκριμένη γεωγραφική της θέση και τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής που εμφανίζονται με τη μορφή σοβαρής ξηρασίας. Θα χρειαστεί να αξιολογηθεί η οικονομική αποδοτικότητα των προγραμμάτων στήριξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η λειτουργία του ενεργειακού τομέα μπορεί να βελτιωθεί σημαντικά με την καθιέρωση του φυσικού αερίου και τη διευκόλυνση των επενδύσεων σε υποδομές ανανεώσιμης ενέργειας.

(16) Η Κύπρος έχει αναλάβει μια σειρά δεσμεύσεων στο πλαίσιο του Συμφώνου για το Ευρώ +. Από δημοσιονομικής πλευράς, το Σύμφωνο περιλαμβάνει τη δέσμευση της χώρας να ενισχυθεί η διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών, με την κατάρτιση νόμου πλαισίου για την αντιμετώπιση των χρηματοπιστωτικών κρίσεων και με την ίδρυση ενός πλήρως ανεξάρτητου Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας. Επιπλέον, διεξάγεται διάλογος σχετικά με την αναδιάρθρωση του συνταξιοδοτικού συστήματος του δημόσιου τομέα, ο οποίος αναμένεται να ολοκληρωθεί έως το τέλος του 2011. Τα μέτρα στον τομέα της απασχόλησης εστιάζονται στην καταπολέμηση της παράνομης και αδήλωτης εργασίας, στην επίλυση του προβλήματος της αναντιστοιχίας των δεξιοτήτων και στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων. Τα μέτρα για την ανταγωνιστικότητα καλύπτουν τη συγκράτηση των μισθών του δημόσιου τομέα (αναμόρφωση του μηχανισμού τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των μισθών), την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, την οριστικοποίηση έως το 2011 της Εθνικής Ψηφιακής Στρατηγικής και την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Οι δεσμεύσεις αυτές αντανακλούν τους τέσσερις τομείς του Συμφώνου. Προβλέπουν τη συνέχιση του ευρύτερου προγράμματος μεταρρυθμίσεων που σκιαγραφείται στο πρόγραμμα σταθερότητας και στο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων και επιβεβαιώνουν τα σχέδια που είχαν ήδη εξαγγελθεί για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων με στόχο την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αδυναμιών της χώρας, χωρίς να προσδιορίζεται στο στάδιο αυτό το χρονικό πλαίσιο αντιμετώπισης ζητημάτων, όπως οι μισθοί και το συνταξιοδοτικό σύστημα του δημόσιου τομέα. Οι δεσμεύσεις αυτές έχουν αξιολογηθεί και ληφθεί υπόψη στις συστάσεις.

(17) Η Επιτροπή έχει αξιολογήσει το πρόγραμμα σταθερότητας και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, καθώς και τις δεσμεύσεις στο πλαίσιο του Συμφώνου για το Ευρώ +. Έχει λάβει υπόψη, όχι μόνο τη σημασία τους για μια διατηρήσιμη δημοσιονομική και κοινωνικοοικονομική πολιτική στην Κύπρο, αλλά και την εκ μέρους τους τήρηση των ενωσιακών κανόνων και κατευθύνσεων, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της όλης οικονομικής διακυβέρνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση των μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Υπό το πρίσμα αυτό, η Επιτροπή θεωρεί ότι χρειάζονται περισσότερες προσπάθειες για την επίτευξη του στόχου ως προς το έλλειμμα του προϋπολογισμού του 2011 και ότι θα πρέπει να καθοριστούν πρόσθετα μέτρα εξυγίανσης για την περίοδο από το 2012 και μετέπειτα. Για να βελτιωθεί η μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημοσίων οικονομικών, χρειάζεται περαιτέρω δράση σχετικά με το σύστημα συντάξεων και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Θα πρέπει επίσης να ληφθούν περαιτέρω μέτρα για την ενίσχυση του πλαισίου προληπτικής εποπτείας των τραπεζών, για την προσαρμογή του συστήματος τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των μισθών, καθώς και για τη βελτίωση της επαγγελματικής εκπαίδευσης, της κατάρτισης και των δεξιοτήτων, του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της ενεργειακής απόδοσης.

(18) Βάσει της αξιολόγησης αυτής και λαμβάνοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2010 δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Συμβούλιο εξέτασε την επικαιροποίηση για το 2011 του προγράμματος σταθερότητας της Κύπρου και η γνώμη του [1] αντικατοπτρίζεται ιδίως

[1] Όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

στις κατωτέρω με αριθ. 1 και 3 συστάσεις του. Λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 25ης Μαρτίου 2011, το Συμβούλιο εξέτασε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Κύπρου,

ΣΥΝΙΣΤΑ να αναλάβει η Κύπρος δράση κατά την περίοδο 2011-2012 με στόχο:

1. Να θεσπίσει τα αναγκαία μέτρα μόνιμου χαρακτήρα για να επιτύχει το δημοσιονομικό στόχο του 2011 και τη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος έως το 2012 σύμφωνα με τις συστάσεις του Συμβουλίου στα πλαίσια του EDP. Να λάβει μέτρα για τη διατήρηση αυστηρού ελέγχου επί των δαπανών και να αξιοποιήσει τις τυχόν καλύτερες από το αναμενόμενο δημοσιονομικές εξελίξεις για την ταχύτερη μείωση του ελλείμματος και του χρέους. Να εξασφαλίσει πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου κατά τουλάχιστον 0,5 % του ΑΕΠ ετησίως και να μειώσει το λόγο του δημοσίου χρέους. Να επισπεύσει τη σταδιακή εφαρμογή ενός αναγκαστικού πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, με δεσμευτική κανονιστική βάση και διορθωτικούς μηχανισμούς, με αφετηρία την κατάρτιση του προϋπολογισμού του 2012. Η κατάρτιση προϋπολογισμού βάσει επιδόσεων και προγραμμάτων θα πρέπει να εφαρμοσθεί το ταχύτερο δυνατόν.

2. Να ενισχύσει περαιτέρω το πλαίσιο προληπτικής εποπτείας των τραπεζών και των συνεταιριστικών πιστωτικών ιδρυμάτων, για να διασφαλιστεί ο έγκαιρος εντοπισμός των κινδύνων.

3. Να βελτιώσει τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών με την εφαρμογή μεταρρυθμιστικών μέτρων για τον έλεγχο των δαπανών για συντάξεις και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, προκειμένου να περιοριστεί η προβλεπόμενη αύξηση των δαπανών λόγω της γήρανσης του πληθυσμού. Όσον αφορά τις συντάξεις, να αυξήσει τα έτη εισφορών, να συνδέσει την ηλικία συνταξιοδότησης με το προσδόκιμο επιβίωσης, ή να λάβει άλλα μέτρα ισοδυνάμου δημοσιονομικού αποτελέσματος, μεριμνώντας παράλληλα για την αντιμετώπιση του υψηλού ποσοστού ηλικιωμένων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας. Όσον αφορά την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, να λάβει περαιτέρω μέτρα για την επίσπευση της υλοποίησης του Εθνικού Συστήματος Ασφάλισης Υγείας.

4. Να λάβει μέτρα για τη μεταρρύθμιση, σε συνεννόηση με τους κοινωνικούς εταίρους και σύμφωνα με τις εθνικές πρακτικές, το σύστημα μισθολογικών διαπραγματεύσεων και τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των μισθών, ώστε να διασφαλιστεί ότι η αύξηση των μισθών αντικατοπτρίζει καλύτερα τις εξελίξεις στην παραγωγικότητα της εργασίας και στην ανταγωνιστικότητα.

5. Να λάβει περαιτέρω μέτρα, στο πλαίσιο των μεταρρυθμίσεων που έχουν προγραμματιστεί για το σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, με στόχο τη βελτίωση της αντιστοιχίας μεταξύ των αποτελεσμάτων της εκπαίδευσης και των αναγκών της αγοράς εργασίας, ιδίως με την ίδρυση μεταδευτεροβαθμίων ιδρυμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Να λάβει μέτρα για την αύξηση της αποτελεσματικότητας του συστήματος επαγγελματικής κατάρτισης, με αύξηση των κινήτρων και βελτίωση της πρόσβασης στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, ιδίως για τους εργαζομένους χαμηλού επιπέδου προσόντων, τις γυναίκες και τους εργαζομένους μεγαλύτερης ηλικίας.

6. Να καταργήσει, έως τον Δεκέμβριο του 2011, τα εναπομένοντα εμπόδια για την εγκατάσταση και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών που προβλέπονται στην ειδική κατά τομέα νομοθεσία, ώστε να δημιουργηθούν περισσότερες ευκαιρίες για ανάπτυξη και απασχόληση στον τομέα των υπηρεσιών.

7. Να θεσπίσει μέτρα για την αύξηση των διαθεσίμων ενεργειακών λύσεων και την διεύρυνση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Να θεσπίσει, έως το 2012, σχέδιο διαχείρισης των υδάτων και σύστημα καθορισμού των τιμών, το οποίο να λαμβάνει υπόψη θέματα αποδοτικότητας κόστους και ισοτιμίας, ώστε να διασφαλιστεί σε μεγαλύτερο βαθμό μια αειφόρος διαχείριση των υδατικών πόρων.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2011.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. VINCENT-ROSTOWSKI